

Groups. Language oppositions which are in the West and in the state Center, brake expansion of a state language and, thus, narrow a language communicative field between proimperial and oppositional political Groups. In work definition of such phenomenon as «a language communicative field» is given.

Keywords: *language political crisis, a problem, territorial political a generality, parliamentary elections, the law, «a language communicative field».*

УДК 323.2.001.76 (477)

Пономаренко Людмила Володимирівна,
*аспірантка кафедри політичних наук
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова*

ПОЛІТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ОБРАННЯ УКРАЇНОЮ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ

Виділені та проаналізовані базові політичні передумови обрання Україною інноваційної моделі розвитку, окреслено ряд нині існуючих невирішених проблем, розв'язання яких сприятиме інтегруванню нашої держави до європейського співтовариства, зайняттю гідного місця серед розвинутих країн світу та забезпеченню суспільного добробуту своїх громадян.

Ключові слова: *інновації, інноваційна політика, інноваційна модель розвитку, демократичний транзит.*

За роки незалежності в політичній системі України відбулися певні суспільно-політичні трансформації, суттєво змінилася й сама політична система. Відбувся перехід від радянської системи влади до демократичної форми розподілу владних ресурсів, проте ці зміни далися нашій державі непросто. Так, на початку третього десятиліття незалежне українське суспільство постало перед низкою проблем у багатьох сферах життя країни: ознаки хронічної нестійкості демократії та кризова ситуація, що охопила політичну, економічну, соціальну й духовну сфери призвели до гальмування розвитку держави.

Все це засвідчило про вичерпаність пострадянського способу розбудови нашої держави, сутність якої полягала в механічному поєднанні інституціональних зразків країн розвинутої демократії з радянськими суспільними інститутами, практиками та цінностями. Саме цим і зумовлена актуальність переходу України на інноваційну модель політичного розвитку, що попри наявність суперечностей і прорахунків все ж має певні здобутки та перспективи розвитку в контексті зазначеної теми. Ця модель є для неї незаперечною, адже вона може сприяти інтегруванню нашої держави до європейського співтовариства, дасть змогу зайняти гідне місце серед розвинутих країн світу та забезпечити суспільний добробут своїх громадян.

Завдання ж формування інноваційної моделі розвитку будь-якої країни, у тому числі й України, потребує суттєвої активізації цілеспрямованої державної політики в інноваційній сфері, адже, в залежності від того, наскільки дії та заходи держави у сфері регулювання інноваційних процесів будуть виваженими, достатньо обґрунтованими та функціонально спрямованими, настільки вони будуть і ефективними.

З огляду не це, доцільним є наведення прикладу стратегії розвитку Об'єднаної Європи, започаткованої на початку XXI століття, яка зводить до наступних пунктів: підвищення конкурентоспроможності європейського ринку товарів і послуг, істотного збільшення

кількості інтелектуально наповнених робочих місць за рахунок гармонізованого розвитку трьох вершин так званого «трикутника знань», а саме – освіти, досліджень та інновацій [4].

Нашій державі, яка обрала курс євроінтеграції, необхідно, в контексті стратегії розвитку ЄС, чітко визначити концепцію інноваційного розвитку держави, на основі якої розробити відповідну стратегію, яка б дала змогу збалансувати політичні, економічні, гуманітарні, соціально-психологічні й інші чинники, окреслити та забезпечити найоптимальніші напрями її подальшого розвитку. Що стосується політичної передумови обрання Україною інноваційної моделі розвитку, то вона полягає в її прагненні увійти в лоно цивілізованих народів і культур на рівноправній, взаємовідповідальній основі.

Для реалізації цього прагнення треба вирішити низку проблем. Зокрема, за період незалежності нашої держави так до кінця й не було вирішене основне завдання демократичного транзиту – повний демонтаж радянської партоткратичної системи управління та побудова нової політичної системи, яка була б спроможною втілити принципи демократичної, правової, соціальної держави та сповідувати цінності демократичного світу.

На жаль Конституція України, в якій закладені ці принципи перетворилася на поле постійних політичних міжусобиць. Унаслідок цього конституційний процес набув ознак закритого політичного торгу. Упродовж попередніх років усі конституційні зміни взаємовідносин між гілками влади узалежнювалися чинником владної персоналізації. Нові зміни характеризувалися недосконалістю, суперечливістю, неузгодженістю положень, унаслідок чого в Україні набула поширення практика постійних перманентних криз, ефективність влади в цілому стрімко падала, стала повсякчасною практика прямого нехтування конституційними нормами. У підсумку відбулося найгірше, що могло статися на етапі розбудови держави – розмивання її правових основ, а це у свою чергу створює суттєву перешкоду на шляху до реалізації необхідних реформ, адаптації нашої країни до викликів сучасності, підриває довіру громадян до державних інституцій та нівелює цінність державного суверенітету [8, с. 15-16].

Як відомо, при зміні політичного укладу, у формуванні та виборі майбутнього вектору розвитку держави не менш важливу роль ніж процес становлення законодавства відіграє правляча еліта. На превеликий жаль мусимо констатувати, що на початковому етапі трансформаційних процесів до влади в Україні прийшли люди, які не відзначалися ані достатнім досвідом у сфері державотворення, ані наявністю чіткого уявлення про закономірності та виклики перехідного періоду, що у свою чергу слугувало причиною відсутності реалістичної, чіткої й ефективної для країни програми дій. Така ситуація є актуальною й нині.

Як наслідок цього в Україні склався й дотепер діє специфічний тип демократії, заснованої на діяльності корумпованого бюрократично-кланового апарату, прихильного в першу чергу до авторитарно-бюрократичних методів управління й несприйнятливою до нових економічних, соціальних і політичних цінностей. До сих пір правлячій верхівці притаманна стратегія, що на практиці окреслюється лише формальним дотриманням демократичних процедур при наявності жорсткого контролю за діями супротивників.

Тобто, визначальною характеристикою існуючої й понині системи влади є лише легітимація власної безальтернативності, що ніяким чином не спирається на ефективність своєї діяльності через постійний діалог із суспільством, прозорість і змінність [3, с. 99]. Усе це підточує підвалини влади та фактично зводить нанівець будь-які спроби ефективної реорганізації як взагалі державного апарату, так, зокрема, і діяльності державного управління.

Для того, щоб зробити владу відкритою, прозорою, та, що є не менш важливим, ефективною й підконтрольною громадянам необхідно провести в Україні відповідну адміністративну реформу, засновану на інноваційній складовій, реалізація якої змогла б підвищити ефективність публічного управління, запобігти можливостям зловживання

владою, посилити захист прав і законних інтересів громадян, забезпечити подальший розвиток громадянського суспільства тощо.

Попередня адміністративна реформа мала вирішити подвійне завдання: забезпечення демонтажу тоталітарної системи управління, заснованої на одноосібному монополізмі КПРС та утвердження нової системи адміністративних атрибутів державного управління. Звісно, що на початковому етапі перехідного періоду система таких атрибутів лишалася дуалістичною, механічно поєднуючи в собі різноманітні, органічно несумісні інститути: ті, що дісталися у спадок ще від радянської доби та нові, сформовані вже в період незалежності нашої держави [1, с. 182]. Це у свою чергу стало підґрунтям існування нинішньої ситуації, коли поряд із новими інститутами та відносинами в Україні збереглася значна частина старих лише «косметованих».

Тому, завданням нового етапу адміністративної реформи полягає в подоланні дуалізму та формуванні структурно цілісної за своїм змістом системи державного управління. Реалізація цих завдань неможлива без використання абсолютно нових, раніше не застосовуваних в українській практиці механізмів та підходів.

Основоположним чинником зміцнення легітимності державних і самоврядних органів влади, що формуються через вибори виступає довіра громадян до виборчого законодавства та до виборчого процесу на всіх його етапах. Саме тому подальший інноваційний розвиток політичної системи України має відбуватися через вдосконалення чинної виборчої системи. Адже, як відомо, сутність досконалості виборчої системи країни визначає повноту реалізації конституційних прав громадян на участь в управлінні державними справами, до того ж є показником демократичності політичних процесів і їх відповідності міжнародним демократичним стандартам.

Так як попередні виборчі системи не призвели до бажаних наслідків – не сприяли розвитку партійного поля й ефективній роботі політичної системи в цілому, – то залишається необхідним пошук оптимального формату виборчої системи саме на інноваційній основі. Нині в Україні досі не існує дієвого законодавства, за допомогою якого було б можливим ефективно реформування електоральної системи на інноваційній основі, те що є - характеризується несистемним характером нормативно-правової бази, дублюванням і взаємовиключенням окремих норм, недосконале юридичне конструювання понятійного апарату тощо. Зрозуміло, що необхідно проводити комплексне реформування всієї політичної системи в цілому, але електоральна система може виступити перехідним етапом, адже найлегше трансформувати саме виборче законодавство, а не вносити зміни до конституції, де закладено основні принципи функціонування держави.

Для розбудови держави на демократичних правових засадах необхідно також створити ефективну децентралізовану систему публічної влади, яка б у свою чергу ґрунтувалася на верховенстві волі народу та пріоритетності людини як найвищої соціальної цінності. Зазначене завдання можливо реалізувати лише розбудовуючи повноцінну систему місцевого самоврядування. Як відомо Україною взято курс на вступ до ЄС, що й зумовило необхідність приведення національного законодавства у відповідність до Європейської хартії про місцеве самоврядування, згідно з якою, органи місцевого самоврядування наділяються правовою, організаційною та фінансовою автономією. Проте, не дивлячись на значний обсяг нормативно-правових документів, які регламентують процеси становлення та розвитку місцевого самоврядування, існує суттєва невідповідність між вимогами чинного законодавства і більшістю принципів місцевої демократії, що містяться в Хартії.

Розглядаючи й оцінюючи нинішній стан місцевого самоврядування, можна окреслити наступні вади існуючої в Україні моделі територіальної організації влади: неоднозначність у визначенні суб'єкта місцевого самоврядування; конституційне визначення місцевого самоврядування лише як права територіальної громади; відсутність конституційних положень про врахування інтересів місцевого населення при здійсненні місцевого самоврядування; недосконалість правового регулювання відносин між органами виконавчої

влади на місцях і органами місцевого самоврядування; надмірна конституційна регламентація питань внутрішньої організації системи органів місцевого самоврядування та порядку реалізації їхньої компетенції, що призводить до обмеження їх самостійності; дискусійним залишається питання терміну повноважень місцевих представницьких органів і їх голів [11]; залежність районних і обласних рад від рішень вертикалі влади, що у свою чергу дуже часто призводить до виникнення взаємних домовленостей у сфері бюджетної політики, які враховують інтереси органів центральної влади непропорційно більшою мірою, ніж потреби територіальних громад [7, с. 20] тощо.

Існуюча напівпрезидентська система України також характеризується недосконалістю в розподілі повноважень у трикутнику влади «президент – прем'єр-міністр-парламент». Не дивлячись на те, що президент володіє суттєвими повноваженнями у виконавчій сфері, уряд відповідальний також і перед парламентом. Парламент приймає пропозицію президента стосовно призначення прем'єр-міністра, деякі інші ключові призначення та голосує за прийняття програми Кабінету Міністрів, проте він не зобов'язаний брати на себе відповідальність за її проведення. Прем'єр-міністр у свою чергу має достатньо обов'язків і повноважень, за які він несе відповідальність, однак їх недостатньо для того, щоб бути насправді самостійним актором. З окресленої вище ситуації виходить, що прем'єр-міністр виявляється «слабким» гравцем на політичному полі, який не здатен впливати на порядок денний і стає повністю залежним від політики президента.

Президент, володіючи достатнім об'ємом повноважень щодо діяльності уряду, контролює та фактично стає відповідальним за проведення й реалізацію політики у виконавчій сфері. Парламент же не має достатньо вагомих важелів впливу на кабінет.

Резюмуючи, підходимо до висновку, що існуючий розподіл повноважень не є показником побудови досконалої системи стримувань та противаг між гілками влади і не призводить до значних політичних результатів у розвитку країни, до того ж закладає мажоритарний принцип у політиці, за якого «переможець отримує все», що у свою чергу негативно позначається на демократичному розвитку країни [5].

Як відомо, нині в демократичних країнах визначальну роль у політичних процесах відіграє опозиція, адже саме вона спонукає владу зважати на інтереси різних соціальних груп населення, пропонує альтернативні шляхи розвитку та діяльності різних сфер і галузей життєдіяльності суспільства, тим самим впливаючи на прийняття відповідних рішень органами державної влади.

Однак виходячи з українських реалій, попри те, що в нашій державі вже певним чином сформувалася усталена думка про необхідність інституту опозиції, спостерігаємо все ж таки значну обмеженість можливостей парламентської опозиції здійснювати свій вплив на процес прийняття рішень, що у свою чергу знімає з неї політичну відповідальність перед виборцями, спонукає використовувати у своїй діяльності такі позапарламентські методи впливу як: організація масових протестів, апелювання до різних міжнародних інституцій щодо утисків опозиції тощо.

З огляду на це, можна констатувати той факт, що на сучасному етапі розвитку парламентаризму діяльність парламентської опозиції характеризується безліччю недоліків. Так, діяльність нинішньої парламентської опозиції здебільшого сконцентрована лише на виконанні однієї із своїх функцій – на критиці дій влади, одночасно не приділяючи достатньої уваги таким не менш важливим функціям як: пропонування альтернативних програм і рішень, підготовка й апробація власної команди для виконання своєї політичної програми в разі здобуття влади тощо.

Наступним недоліком у контексті зазначеної теми є те, що до цього часу питання закріплення інституту парламентської опозиції на законодавчому рівні є досить дискусійним як в експертному середовищі, так і серед українського політикуму [2].

Отже можна зазначити, що парламентська опозиція в Україні характеризується неусталеністю політичних традицій, порушенням політичних домовленостей із

парламентською більшістю, недосконалістю окремих парламентських процедур інституту парламентської опозиції. Окреслена ситуація потребує надання гарантій для виконання опозицією своїх функцій, які у свою чергу можуть бути забезпечені реорганізацією парламентської опозиції на інноваційній основі. Адже, гарантування цих прав у подальшому буде сприяти розвитку парламентаризму, розбудові здорової конкуренції політичних ідей і програм, направленню протестних настроїв у конструктивне русло, посилення політичної відповідальності опозиції перед виборцями.

З огляду на вищесказане, однією із стратегічних цілей державної інноваційної політики України виступає розвиток тих інститутів, що будуть здатні забезпечити стабільний діалог між владою та різними суспільними групами, а оскільки парламент є органом державної влади, в якому представлені інтереси різних соціальних груп, то саме подальший розвиток парламентаризму є одним із пріоритетів реорганізації політичної системи.

Звертаючись до українських реалій з огляду на незавершеність трансформаційних процесів, суспільно важливими цілями були й залишаються як вдосконалення законодавчої бази проведення адміністративної реформи, розвиток виборчої системи та парламентаризму на демократичній основі, так і активізація політичної участі населення.

Адже нині однією з основних проблем ефективної реалізації суспільно-політичних реформ є низький рівень участі громадян у процесах їх розроблення, реалізації та коригування. Виходячи з цього, розвиток політичної системи України на демократичних засадах у першу чергу потребує розширення свідомої та компетентної участі громадян у цьому процесі, перетворення громадськості на дієвого суб'єкта суспільних перетворень.

Основним суспільним інститутом, що здатен втілити вищезазначене на практиці є громадянське суспільство, від рівня розвитку якого зокрема, та від ступеня участі громадян у різних формах самоорганізованої суспільної активності загалом, буде залежати успіх подальших реформ.

Поступове розчарування та розвіювання марних ілюзій стосовно демократичної еволюції влади надали серйозний поштовх до формування структур громадянського суспільства. Певним чином населення України на декілька кроків відійшло від традиційного суспільства, якому притаманна так звана «недіяльна особистість», першочерговим завданням якої є задоволення поточних потреб та байдужість до потреб майбутнього, тим паче на основі дій інноваційного спрямування у бік сучасного цивілізованого розвитку. Прикладом цього можуть слугувати події «Помаранчевої революції», що не лише суттєво змінили настрої й орієнтації українців, але й сприйняття України та українців у світі [3, с. 100-101].

До позитивних моментів, що є безпосереднім доказом поступового розвитку в Україні громадянського суспільства, відноситься помітна нині тенденція щодо активного розвитку незалежних аналітичних центрів (НАЦ) та їх активної діяльності із залучення громадськості до участі в управлінні державними справами. Також, помітним є підвищення рівня їх професійності, посилення впливу на формування громадської думки, підвищення якості взаємодії НАЦ як з органами державної влади, так і з органами місцевого самоврядування, розширення кола питань, що нині досліджуються НАЦ, посилення взаємного координування своєї діяльності, співпраця з іншими громадськими організаціями тощо. Тобто, як можна простежити, НАЦ активно сприяють формуванню та реалізації основних завдань державної політики, таким чином виконуючи роль своєрідного «інтелектуального мосту» між владою та суспільством [9].

Проте, попри позитивну динаміку кількості громадських організацій, за даними систематичного соціологічного моніторингу «Українське суспільство» Інституту соціології НАН України за 2004 – 2010 рр. показники суспільної активності населення залишаються все ж таки вкрай низькими. [8, с. 13].

Також основними проблемами в діяльності українських НАЦ щодо залучення громадськості до участі в державному управлінні є: відсутність налагодженої системи державних замовлень недержавним аналітичним центрам щодо розроблення концептуальних

засад державної політики в різних сферах суспільного життя; обмеженість масштабу проектів, що здійснюються; відсутність розгалужених регіональних мереж НАЦ; високий ступінь залежності українських НАЦ від фінансової й організаційно-технічної підтримки міжнародних організацій [6].

Ще одним, але не менш важливим індикатором демократичності держави є діяльність судової гілки влади, адже тільки в тій державі права людини завжди будуть визначальними при здійсненні державної політики, де буде забезпечено справедливе та доступне судочинство.

Протягом багатьох років з моменту незалежності України судова система взагалі, та її діяльність зокрема, викликали безліч запитань і характеризувалися недостатньою ефективністю. Свідченням цього слугує той перелік вад, у наявності яких ми вже встигли переконатися – це і систематичне порушення судами строків розгляду справ, і невідповідність доступу до правосуддя міжнародним стандартам прав людини, і не належне виконання судових рішень тощо. Причиною існування цих недоліків судової системи є значна перевантаженість суддів справами, непрозорим порядком формування суддівського корпусу, залежністю суддів від президента, недостатньо ефективним забезпеченням права на судовий захист і т. д. Таким чином у суспільстві встановилося негативне сприйняття судової системи, панування скепсису щодо дієвості й ефективності судових механізмів і можливості захистити свої права в суді. Все це стало підґрунтям створення сприятливих умов для корупції та безвідповідальності окремих суддів.

Розпочата у 2010 році судова реформа, головним завданням якої було подолання вищезазначених проблем та виведення взагалі всієї судової системи на новий якісний рівень очікуваних результатів не дала. Ухвалений Закон України «Про судоустрій і статус суддів» та внесення змін до чинних процесуальних кодексів не відповідають вимогам Венеціанської комісії. Важливою складовою судової реформи стало утворення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, що повинно сприяти зменшенню навантаження на суддів, які розглядають скарги у кримінальних і цивільних справах та підвищити якість і оперативність вирішення судових справ.

Новаційним також стало створення в судах автоматизованої системи документообігу. Позитивним аспектом судової реформи є також розподіл між судьями справ, що певною мірою унеможливуватиме вплив на перебіг досудового розгляду та посилення кримінальної відповідальності за невиконання судового рішення. Такі кроки сприятимуть ефективнішому забезпеченню виконання судових рішень [8, с. 23-24].

Наступним основоположним індикатором побудови держави на демократичних засадах є функціонування інститутів представницької демократії, а як свідчить досвід у практиці урядування насамперед європейських країн, ефективно реалізувати це завдання можливо при використанні саме електронної демократії (е-демократії).

Дослідження цієї проблеми ґрунтується на наявних у Раді Європи підходах щодо сутності, структури особливостей е-демократії та її запровадження, які викладені в ряді документів (рекомендації CM/Rec(2009)1 Комітету Міністрів Ради Європи країнам-членам щодо електронної демократії, ухвалені у 2009 р. (Indicatives Guides and Glossary relating to Recommendation Rec (2009) 1 of the Committee of Ministers to member states on electronic democracy (e-democracy) [12] і т. д.).

У цьому та інших документах електронну демократію (e-democracy) визначають як інструмент зміцнення демократії, демократичних інститутів і демократичних процесів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, а головним її завданням виступає «електронна підтримка демократії». Е-демократія є однією зі стратегій підтримки демократії, демократичних інститутів, демократичних процесів і поширення демократичних цінностей. Вона розширює кількість традиційних інструментів демократії і є взаємопов'язаною з ними [12].

З огляду на це доречним є наведення переліку складових е-демократії, до яких перш за все відносять: електронний парламент, електронне законодавство, електронний суд, електронне посередництво, електронні вибори, електронний референдум, електронне голосування, електронні петиції, електронні кампанії, електронні опитування тощо [12].

Нині, як показує українська практика, функціонування інститутів представницької демократії виявився недостатньо ефективним, тому, виходячи з вищезазначеного, розширення форм прямої демократії в Україні шляхом впровадження в політичну практику інституту е-демократії є одним із першочергових її завдань.

Так, аналіз досвіду запровадження інструментів е-демократії в Україні доводить, що завдяки застосуванню Інтернет-технологій у громадян з'являються нові можливості участі в політичному процесі, що ознаменується підвищенням рівня їх інформованості щодо актуальних політичних проблем, діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

В Україні набули певного розвитку окремі елементи таких складових електронної демократії, як електронний парламент, електронний суд. До останніх позитивних зрушень у розвитку такої складової е-демократії, як е-суд, можна віднести ухвалення Закону України «Про доступ до судових рішень», що надає можливість використання громадянами мережі Інтернет для контролю за проходженням судових розглядів їх справ. Проте, стан розвитку кожної з цих складових не відповідає поточній практиці розвинених демократичних країн. Так, розвиток е-парламенту та інших складових е-демократії, відрізняється домінуванням односторонніх інформаційних сервісів. Зокрема, відсутні такі поширені в європейській практиці інструменти, як: доступ всіх зацікавлених осіб до пов'язаної із законодавчим процесом документації, можливість висловитися щодо того чи іншого законопроекту, електронний документообіг, Інтернет-трансляції парламентських засідань тощо.

Тобто, попри існування певної нормативно-правової бази, що регламентує розвиток інформаційного суспільства й робить можливим реалізацію деяких принципів та інструментів е-демократії, галузева нормативно-правова база, що регламентує розвиток інформаційного суспільства в Україні у напрямі врахування вимог розвитку е-демократії потребує подальшого розвитку. Зокрема актуальною є потреба визначення правових гарантій одержання громадянами відповідей (зворотного зв'язку) на їхні запити надісланні до державних органів у електронній формі. Також, досить низьким є рівень звітності щодо результатів застосування консультативних форм е-демократії у процесі роботи над нормативно-правовими актами, формуванні напрямі державної політики тощо.

Ще однією, проте не менш суттєвою перепорою для реалізації е-демократії є загальний рівень розвитку інформаційного суспільства в Україні, який не забезпечує рівного доступу громадян до отримання інформації, доступності для громадян різних форм електронної демократії. Гострою проблемою розвитку електронної демократії в Україні залишається помітна міжрегіональна «цифрова нерівність», відсутність дієвих кроків з її подолання [10].

Резюмуючи, варто відмітити, що після двадцяти одного року перехідного періоду очевидним є факт – процес економічної й політичної модернізації суспільства в Україні й досі триває. Досвід розвинених країн світу, особливо тих, що в короткий післявоєнний період здійснили модернізацію власної життєдіяльності, забезпечили високий рівень життя людини, утвердили їх права і свободи, демократичне управління і самоврядування, а також нові постмодерні погляди на модернізацію свідчать про необхідність поєднання традицій та інновацій в усіх сферах [3, с. 103]. Так і Україна має йти в майбутнє опираючись і враховуючи власні здобутки та помилки, при цьому зважаючи й беручи до уваги досягнення сучасного цивілізованого суспільства.

У підсумку можна констатувати, що нині інноваційна політика в Україні все ж таки вже демонструє певні позитивні зрушення, отримує законодавчу підтримку, стає дедалі змістовнішою складовою державної політики загалом. Не менш важливим позитивом у цьому контексті є укріплення у громадській свідомості інноваційної культури мислення й

усвідомлення того, що розробка і впровадження інноваційної стратегії розвитку є одним із найбільш ефективних шляхів входження України до світового цивілізаційного простору на умовах рівноправного, конкурентоздатного гравця [3, с. 110]. Проте залишки тоталітарного минулого й досі продовжують бути перепорою на шляху демократичних перетворень.

Тому, враховуючи наведені політичні передумови інноваційного розвитку України, варто зазначити, що модель інноваційного розвитку має спиратися в першу чергу на досвід сучасної цивілізації, власний довгостроковий прогноз динаміки світових відносин, унікальне цивілізаційне та соціокультурне підґрунтя української нації.

Література:

1. Гальчинський А. С. Суперечності реформ: у контексті цивілізаційного процесу / А. С. Гальчинський. – К.: Українські пропілеї, 2001. – 320 с.
2. Даниляк О. Нормативне закріплення статусу і прав парламентської опозиції: Аналітична записка. / О. Даниляк / НІСД. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/550/>
3. Дмитренко М. А. Інноваційний розвиток України в умовах глобалізації та інформаційної революції [Текст] / М. А. Дмитренко; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т досл. проблем держ. безпеки. – К: Знання України, 2009. – 339 с.
4. Згуровський М. Дослідницькі університети: шанс для Європи / М. Згуровський // Дзеркало тижня. – 2006. – №39. – 8 листопада. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kpi.ua/632>
5. Калекін Ю., Крисенко О., Мовчан У. Щодо взаємовідносин між Президентом та Прем'єр-міністром за нових конституційних умов: Аналітична записка. / Ю. Калекін, О. Крисенко, У. Мовчан / НІСД. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/704/>
6. Каплан Ю. Участь громадськості в державному управлінні: роль недержавних аналітичних центрів: Аналітична записка. / Ю. Каплан / НІСД. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/260/>
7. Макаров Г. В. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у межах нової системи територіальної організації влади в Україні. / Г. В. Макаров, О. М. Держалюк, Ю. Б. Каплан / За заг. ред. Г. В. Макарова – К.: НІСТ, 2011. – 54 с.
8. Модернізація України – наш стратегічний вибір : Щорічне П'яте послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НІСД, 2011. – 432 с.
9. Пашков М. Неправительственные аналитические центры: предложение на фоне отложенного спроса / М. Пашков // Центр Разумкова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uceps.org/ukr/article.php?news_id=322
10. Сало І. Розвиток електронної демократії в Україні: Аналітична записка. / І. Сало / НІСД. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/267/>
11. Токар О. Удосконалення конституційних засад системи місцевого самоврядування в Україні: Аналітична записка. / О. Токар / НІСД. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/672/>
12. Recommendation CM/Rec(2009)1 of the Committee of Ministers to member states on electronic democracy (e-democracy) (Adopted by the Committee of Ministers on 18 February 2009 at the 1049th meeting of the Ministers' Deputies). [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Ради Європи // Режим доступу: http://www.coe.int/t/dgap/democracy/Activities/GGIS/CAHDE/Default_en.asp

Пономаренко Л. В. Политические предпосылки избрания Украиной инновационной модели развития

Выделены и проанализированы базовые политические предпосылки избрания Украины инновационной модели развития, обозначены ряд ныне существующих нерешенных проблем, решение которых будет способствовать интегрированию нашего государства в европейское сообщество, занятию достойного места среди развитых стран мира и обеспечению общественного благосостояния своих граждан.

Ключевые слова: инновации, инновационная политика, инновационная модель развития, демократический транзит.

Ponomarenko L. The political background of Ukraine choice on the innovative model of development

Identified and analyzed basic political background of Ukraine choice on the innovative model of development, considered a number of existing unresolved problems, the solution of which will contribute to the integration of our state into the European community, taking a worthy place among the developed countries of the world and will contribute the social welfare of its citizens

Keywords: innovations, innovative policies, innovative model of development, democratic transit.